נועם שיח

מאת אב"ד סאנטוב שליט"א

א הימלישע שמעק

קרח (חוקת בא"י) תשפ"ב

מכון אפריון לשלמה
לייקווד תשפ"ב

כל הזכויות שמורות

למכון אפריון לשלמה

להוצאת שיחות הרב שלמה זלמן פרידמן שליט"א
אב"ד סאנטוב - לייקווד

הרב פנחס בידרמן - הרב נתן נטע פרוש

9996551.z@gmail.com

לקבל גליונות, לנדב גליונות, ולהערות
נא לפנות להנ"ל

קונטרס זה נדבת
הנגיד החסיד המפואר
מו"ה אשר זעליג בראדט הי"ו
יושב ראש מוסדות ראחמיסטריווקא בלייקווד

לזכות זקן האדמורי"ם
כ"ק מרן אדמו"ר מראחמיסטריווקא שליט"א
מרן חי יצחק בן אסתר רבקה
ימים על ימי מלך תוסיף

א הימלישע שמעק...

בפסוק נאמר (ישעי' י"א, ג'): והריחו ביראת ה', כי אחד מסימני טהרה הוא הכח להרגיש את הקדושה והיראת שמים, שזה שייך רק באלו שקדושים וטהורים, והצדיקים היו מרגישים את הקדושה החופפת את האדם בכח קדושתם.

****

מרן האדמו"ר מוויז'ניץ שליט"א - על ישראל הדרתו בקרית וויז'ניץ ב"ב סיפר (ב"לחיים טיש" אחר "קידוש לבנה" בחלדודנא תשפ"א), שגיסו כ"ק מרן האדמו"ר מטשערנאביל שליט"א סיפר לו מה ששמע מהרה"ח ר' אלימלך רומפלר זצ"ל, כי בעת שהרה"ק רבי אהרן מבעלזא זי"ע שהה בפאריז, עברו אצלו חסידים ואנשי מעשה ליתן שלום ולברכו בברכת "שלום עליכם", והרבי ישב כשראשו כפוף ולא הביט על שום אחד מהם.

כשעבר לפניו כ"ק מרן האדמו"ר מליובאוויטש זי"ע, שהיה אז בצעירותו, נגער הרבי משרעפיו ושאל את משמשו "מי עבר עכשיו?", והמשיך ואמר "איידעלע הענט"...

ואמר מרן האדמו"ר מוויז'ניץ שליט"א, שלאחרונה הוא שמע שכשהרבי מליובאוויטש זצ"ל התגורר בפאריז, הוא היה נוהג ללכת עם כפפות (הענטשקעס) על ידיו משום שמירה יתירה...

****

סיפר לי כ"ק אדמו"ר מוויזשניץ-ירושלים שליט"א, שהיה יהודי עשיר אחד מודרני, שהייתה לו שייכות לבית וויז'ניץ, והיה נותן לאביו הגה"ק בעל "תורת מרדכי" זי"ע סכומים עצומים מאוד.

פעם – מספר הרבי – שאלתי את העשיר הזה "מהו הסיבה שאתה נותן כל כך הרבה כסף לאבי?". אמר לי האיש "אם אתה שואל אז אענה לך", וכך סיפר לי העשיר הזה:

לפני שנים הלכתי לקולנוע (טָעיאַטָער) רח"ל, וכשיצאתי משם, שמעתי שבמרחק לא רב מתקיימת חתונה בחסידות וויזשניץ של אביך, ונכנסתי פנימה, והחלטתי לגשת להרבי עם כל שאר החסידים לאחל לו ברכת "מזל טוב" לכבוד השמחה.

כשנכנסתי, נעמדתי עם כל החסידים בשורה לגשת אל הרבי לברך "לחיים", והרבי בירך את כל אחד ואחד. כשהגיע התור שלי, ועברתי אצל הרבי, לפתע עצם הרבי את עיניו, והתחיל לגלגל את זקנו, וכשהמשכתי ללכת, שוב פקח הרבי את עיניו והקהל המשיכו לעבור אצלו לברך "לחיים".

מספר האיש: בתחילה חשבתי שזה מקרה, והחלטתי לעבור עוד פעם ולומר "לחיים" להרבי שנית. עברתי שוב, וכשהגעתי אצל הרבי, עצם שוב הרבי לפתע את עיניו והתחיל לגלגל את זקנו עד שעברתי, ואז פקח את עיניו והמשיכו החסידים לעבור אצלו...

אומר היהודי: כשראיתי את זה, עמדתי נבהל ומשתומם כשלשוני דבוקה לחכי, וחשבתי לעצמי "הנה הרבי יודע ומרגיש מהיכן אני בא!! לרבי כזה ברצוני לתמוך"...

****

ידידי היקר והנעלה הרב ציון עבאדי הי"ו, "המזכה הרבים" הנודע בלייקווד, סיפור לי סיפור נפלא, ששמע מבעל העובדא בעצמו, וכך סיפר:

היה יהודי אחד שחשקה נפשו לראות את זקן האדמורי"ם באותם ימים, ה"ה כ"ק מרן האדמו"ר מוויזשניץ - מאנסי זי"ע בעל "תורת מרדכי", ולכן הוא נסע למאנסי לראות את הרבי. באותו יום, התקיימה שמחת נישואין אצל אחד מנכדי הרבי זי"ע במאנסי, ובעת שהגיע הלה להחתונה, עברו אז כל הקהל אצל הרבי להתברך ולומר "לחיים", וגם האיש הזה נעמד בשורה ביחד עם הציבור לעבור אצל הרבי.

וידוע, שבשנים האחרונות של הרבי כהו מאור עיניו עד שלא ראה כמעט בעיניו ל"ע ולא הכיר את העומד לפניו, רק כולם כאחד עברו ואמרו "לחיים", והרבי לעומתם ברוך יאמרו. מספר האיש הזה, כי בעת שהגיע אצל הרבי, התכופף אליו הרבי ונשק את ידו...

והדבר היה לפלא גדול, שהלא הרבי לא עשה כן לשום אדם שעבר אצלו, ובפרט שהרי הרבי אינו רואה מי שעובר אצלו – ואפילו אם הרבי כן היה רואה – הלא הלה לא היה נראה כאיזה בנש"ק וכדומה. תיכף ניגשו אליו החסידים, ושאלו אותו שמא עשה היום איזה דבר טוב, או אולי יש לו איזו זכות מיוחדת וכדומה. חשב הלה ואמר: הנה לצורך פרנסתי, הנני עובד על קאמפיוטער (מחשב) עם אינטרנט, ובדיוק היום החלטתי להתחזק, ועשיתי על האינטרנט פילטער (סינון) הגון כראוי...

****

בעת שאלפי ישראל ליוו את המיטה הקדושה של הגה"ק מסקולען זי"ע, סיפר יבלחט"א הגאון רבי אברהם שור שליט"א סיפור נורא ונפלא ששמע ממקור ראשון, וכך סיפר:

היה בחור אחד שלא התנהג כמו שבחור יהודי צריך להתנהג, והמלמד שלו ניסה הרבה להשפיע עליו, אך כל זה לא הועיל מאומה, והבחור שחק ממנו והמשיך במעלליו הרעים. יום אחד הלך המלמד עם כל הבחורים שבכתתו להתפלל תפילת ערבית בשעה מאוחרת בלילה במנין של הגה"ק מסקולען זי"ע. כשנכנסו הבחורים לחדרו, מיד סובב הרבי את פניו ואמר "עס שמעקט נישט גוט" [זה לא מריח טוב]... ומיד הורה הגבאי לכל הבחורים שיצאו מהחדר ויכנסו אחד אחד.

כשהגיע התור של הבחור הסורר להיכנס, מיד כשנכנס אמר הרבי שיוציאוהו משם וישאר בחוץ, ואכן כך עשו. הבחור נשבר מכך מאוד מאוד, וכשחזר הביתה, בכה הבחור כל אותו הלילה, והחליט שמהיום יתחיל להתנהג כראוי. למחר ביקש הבחור הזה מהמלמד שלו שיקחהו בחזרה אל הרבי, ואכן המלמד חזר עמו אל הרבי, ומיד כשנכנסו אל הרבי, קיבל הרבי את הבחור במאור פניו, ואמר לו "אה! – א פרישער בעל תשובה"...

****

מסופר על הרה"ק רבי פנחס מקאריץ זי"ע שפעם אחת עבר על יד בית אחד ואמר שמרגיש בו אור גדול, הוא נכנס לתוך הבית ומצא בפינה אחת את הספר "אור החיים" הקדוש... אח"כ עבר

הרה"ק רבי פנחס על הספר, ונענה ואמר שמכיר במחבר שאין לו בנים וכל כח הפורה שלו הניח בספר הזה...

****

אצל אחד מבניי דיברו נכבדות אודות איזה שידוך, והשידוך התקדם לקראת גמר, ונכנסתי אצל זקן האדמורי"ם כ"ק מרן האדמו"ר מראחמיסטריווקא שליט"א לקבל את ברכתו. כתבתי קוויטל ונכנסתי אל הקודש פנימה, נתתי להרבי את הקוויטל, והרבי קרא את הנאמר בה ובירך שאזכה לסייעתא דשמיא ויישוב הדעת, ולא הזכיר מאומה מהשידוך.

לאחר זמן, ירדה ההצעה מעל הפרק, ואז הבנתי את גודל הסייעתא דשמיא של הרבי, שלא הזכיר כלל מענין השידוך...

****

פעם אחת נתאכסן הרה"ק הרבי רבי ברוכ'ל ממעז'בוז' זי"ע בבית עשיר אחד מפורסם לטוב ושבת שם ולא היה יכול לומר שם דברי תורה, והבין שדר שם בודאי מכבר באותו בית איזה רשע וזהו המעכבו מלומר דברי תורה, ובדקו ומצאו כדבריו, ואמר הרבי באותו שבת דרך צער ותפילה, שזהו מה שנאמר בזמר ("דרור יקרא") "דרוש נוי ואולמי" וכו', היינו ע"י "נָוִי" שהוא המקום, מלשון דירה כמו "אל נוה קדשך" (שמות ט"ו, י"ג), עי"ז נאלמתי דומיה מד"ת וזהו "ואולמי" שכביכול נעשה עי"ז אילם...

****

על הרה"ק רבי אהרן מבעלזא זי"ע מסופר גדולות ונצורות מהרגשתו הקדושה והנפלאה בהריחו יראת אלקים...

פעם אחת הלך הרבי למקוה ברחוב מאה שערים בתל אביב, לפני כן ביקשו מר' משה שמחה גולדשטיין ז"ל, שהיה בעל המקוה, לרוקן את המקוה ולמלא אותה במים זכים ולחמם אותה בשביל הרבי.

כשעמד הרבי להיכנס למים, קרא לר' משה שמחה ושאל "מי טבל במקוה זו?", נבהל ר' משה שמחה וסיפר שיהודי אחד מארצות הברית ביקש ממנו שיתן לו לטבול, לפי שהוא צריך לנסוע מיד ושעתו דחוקה. הרבי היסס קצת, ולבסוף שאלו אם היה זה איש שומר מצוות, כשענה לו שכן ירד הרבי וטבל...

פעם כשישב הרה"ק מבעלזא זי"ע ליד שולחנו, ציוה להביא את המלבוש העליון שלו, המשמש שנחפז לא הבחין והביא בגדו של מישהו אחר. כשרק נגע הרבי בידו בשרוול, נרתע ואמר "הבגד אינו שלי!", לאחר שהביאו לו את בגדו נטל ידיו ולבשו...

איש אחד היה צריך פעם טבילה במקוה, אותה שעה באו להגיד לו שאחד מבני משפחתו חלה וביקשו ממנו שיכנס אצל הרה"ק מבעלזא זי"ע להזכיר את החולה, היות והמרחץ היה סגור הלך אל הרבי מבלי לטבול תחילה. כשניגש סמוך להרבי, קם הרבי על רגליו ואמר להפוך את הכסא לצד השני וישב מולו, מיד הבין האיש בשל מי כל זה, וביקש מאדם אחר שנוכח שם שיזכיר את החולה אצל הרבי...

פעם ישב כ"ק מרן האדמו"ר רבי איצק'ל מפשעווארסק זי"ע בשולחנו של הרה"ק מבעלזא זי"ע, וראה שאדם אחד ניגש אל הרבי

ומושיט לו ידו לברכת "לחיים" אבל הרבי לא נתן לו את ידו. שאל רבי איצק'ל את האיש "במה אתה תולה את סירובו של הרבי להושיט לך את ידו?", ענה האיש "כי הייתי צריך ליטול את ידי ולא נטלתי". כששמע רבי איצק'ל את דבריו, נענה ואמר בהתפעלות מרובה "להרגיש מי שצריך נטילת ידים – זו היא מדרגה גדולה מאוד"...

****

בספר "אהל קדושים" (הוספה לו' טבת) מובא סיפור נפלא על קדושתו של הרה"ק משינעווא זי"ע ועל הריחו ביראת אלקים...

כשביקר הרה"ק משינעווא זי"ע בארץ ישראל, בדרך מירושלים לצפת הוא לן בסביבת טבריה, ולמחרת הי' צריך להמשיך לצפת. אנשי צפת העריכו כי שיירת הרבי תגיע לצפת בסביבות השעה שתים בצהרים, וכל אנשי העיר ובראשם הגאון האדיר רבי שמואל הלר זצ"ל שהיה רב העיר צפת וחסיד צאנז ידוע יצאו אל מחוץ לעיר לקבל פניו, אך הוא בושש מלהגיע עד שכמעט כבר העריב היום, שאז, כאשר הקהל מלא דאגה התחילו להבחין בשיירה המתקרבת.

כשהגיעו, שאלום אנשי צפת לסיבת האיחור הגדול, ואז סיפרו המלווים כי בדרך באחד ההרים ירד הרבי מעל גבי החמור והתפלל שם באריכות ובעבודה גדולה. הג"ר שמואל הלר זצ"ל בשמעו את הדבר הזה ולאחר שחקר את המלווים למקומו המדוייק של ההר שם התעכב הרבי ושקע בתפילה, ספק כפיו בהתפעלות, ואח"כ סיפר להם סיפור שהיה ידוע לזקני צפת, וכך הוה עובדא:

פעם חרש פלח ערבי את ההר ההוא, כאשר נתקלה פתאום המחרישה בעצם מזהב, התחיל הפלח הערבי לחפור סביב החפץ ומצא כד זהב מלא אפר, בשמחה רבה לקח הכד והביאו לביתו.

בלילה חלם הערבי והנה בחלומו עומד לפניו יהודי בעל הדרת פנים נוראה ואומר לו בזה"ל "החזר את הכד עם האפר למקומו ואם לא רע ומר יהיה אחריתך". בבוקר החליט הערבי כי חלומות שווא ידברו ולא החזיר את הכד, חלום זה נשנה עוד פעמים, אך הוא סירב להישמע לו.

כעבור כמה ימים חלה אחד מבניו ומת, ואחר כך בנו השני ואחריו השלישי, כאשר ראה זאת הערבי החליט כי העיקר הוא האפר, ולכן העביר את האפר לכד חרס וטמן אותו במקום, ואילו לעצמו השאיר את כד הזהב. בלילה לאח"ז שוב נראה אליו אותו יהודי ואמר לו בזה"ל "עליך להחזיר את האפר לכד הזהב ולהטמינם ביחד במקומם, כי אחרת רע ומר יהיה אחריתך", למרות זאת לא רצה לשמוע בקולו ולא החזיר את הכד.

כעבור כמה ימים חלה הערבי בעצמו, וכשראה שמחלתו מתגברת וימיו ספורים, החליט להישמע לקול המוכיח ולהחזיר את הכד, ותיכף ומיד עשה כן, הוא לקח את כד הזהב והחזיר לתוכו את האפר והחזירו למקומו, ומיד אח"כ הוא חזר לאיתנו.

מובן – סיים הגאון רבי שמואל הלר את דבריו – שהאפר הוא אפר פרה אדומה המוכן לימות המשיח, והרבי ברוח קדשו הרגיש בקדושה השורה בהר הזה, ולכן האריך בתפילה במקום ההוא...

****

בספר "כתבי חסידים" מסופר על הרה"ק מהר"א מבעלזא זי"ע שפעם שהה תקופה קצרה בבני ברק, ופעם בדרך הילוכו ברחוב העיר בעברו כנגד חלוני הבתים, עצר על יד אחד מן החלונות, והיה נראה כמי שטעמו ונימוקו עמו מדוע עצר שם, ואכן שם היה ביתו של הגאון הגדול רבי יוסף דינקלס זצ"ל (מצאצאי הרה"ק רבי זושא מאניפולי זי"ע ותלמיד מובהק של הג"ר איצ'לה פוניבז'ער זצ"ל כפי שמציין בהקדמות לספריו שלימודו הוא על דרך שקיבל מרבו מפוניבז', ויצויין שהגר"י דינקלס היה שר התורה ממש וחיבר ספרים על סדר זרעים וטהרות שנקב בשמם 'אמונת יוסף' על זרעים ו'דעת יוסף' על טהרות, וה"חזון איש" זצ"ל היה נושא ונותן עמו ארוכות בדברי תורה והחשיבו כגברא רבא, וכמו כן הג"ר יוסף שלמה כהנמן זצ"ל גאב"ד פוניבז' היה משתעשע עמו הרבה במילי דאורייתא...), והגר"י דינקלס שפניו האירו בהדר והוד יגע בתורה הרבה בעמקות ועיון ותורת אמת היתה בפיהו, והיה לומד לשמה, והבינו הסובבים כי כאשר עבר שם הרה"ק מבעלזא הרגיש בקדושה הבוקעת מן המקום...

****

בספר ילקוט "מאורי אור" (עניני שבת, עמ' רפ"ב) מובא סיפור נפלא, הרה"ק ה"מאור עינים" זי"ע היה נוהג לילך למקוה ערב שבת קודש בליווי בנו הרה"ק רבי מרדכי זי"ע שעדיין היה בילדותו, והוא היה נושא את בגדי אביו.

פעם אירע שר' מרדכי היה ממהר מאוד לחזור לביתו, וכשאביו הק' היה טובל עצמו חשב איך לקצר את הזמן, והחליט לסדר את בגדי אביו שיהא מוכן ללא שיהוי עבור אביו, ובתוך כך נפל אחד מהגרביים לארץ ונתלכלך, פחד הילד מקפידת אביו הק', לכן

החליט להחליף את הגרב שנתלכלך בגרב המשומש שאביו פשט, ולא גילה מזה לאביו.

בליל שבת קודש כשערך ה"מאור עינים" את סעודת ליל שבת, התחיל הרה"ק להתאנח שרגלו אינו מרגיש קדושת שבת, והחל לחשוש במה פגם רגלו שבגללו לא מרגיש את קדושת השבת ולא שקט ולא נח, החסידים ששהו סביבו נבהלו מכך וישבו נבהלים ומשתוממים.

הילד ר' מרדכי, כדרכו של תינוק, היה משובב רץ ונכנס, ובאותו עת כשנכנס לאביו ראה את כל הקהל המומים ונפחדים, ושאל להם מה קרה, וסיפרו לו מאנחות אביו כנ"ל, מיד הבין שאולי זאת בגלל שלא החליף אביו אחד הגרביים לנקיים לכבוד שבת, ותיכף רץ אל אביו הק' וסיפר לו מה שקרה במקוה.

מיד כששמע את דבריו, אמר לו אביו: תנוח דעתך שהנחת את דעתי, ואכן ב"ה לא פגמתי בשום דבר, רק בגלל שעל הרגל לא החלפתי הגרב לכבוד שבת לכן לא הרגשתי שם קדושת השבת...

****

בספר "אור הגנוז" מסופר, שפעם אחת נכנס הרה"ק הרבי רבי זושא מאניפולי זי"ע לבית אחד, ושאל: מי ישב כאן קודם? אמרו לו על אדם אחד. ושאל שוב, שיאמרו לו מי ישב בבית הזה, עד ששמעה זקינה אחת ואמרה, שזה הרבה שנים שישב כאן "מלמד תינוקות". התבטא הרבי רבי זושא ואמר "הרגשתי כאן קדושה"...

****

מן המפורסמות קדושתו העצומה של הפוסק הדור הגאון האדיר בעל "שבט הלוי" זצ"ל. ומסופר, שבעת שהגאון רבי ניסים קרליץ זצ"ל חנך את משכן בית דין החדש, הזמינו את ה"שבט הלוי" לקבוע מזוזה. מיד כשראה את המזוזה שאל: מי הכניס את המזוזה לתוך הבית? הגיע האיש האחראי ואמר: אני הכנסתי! שאל אותו ה"שבט הלוי" "האם הכנסת טוב?", השיב האיש "כן". אמר לו ה"שבט הלוי" אולי אתה פותח שוב את הבית לבדוק את המזוזה. פתחו וראו שהיא עומדת הפוכה. אחד מגדולי הדיינים שאל אותו "איך הרב ידע?" השיב ה"שבט הלוי" בתמימות "הרגשתי"...

****

המשגיח הגה"צ רבי יחזקאל לעווינשטיין זצ"ל בהיותו מנהלה הרוחני של ישיבת מיר בשנת תרצ"ט סיפר את הסיפור הנפלא דלהלן:

פעם קנתה רעייתו של הגה"ק ה"חפץ חיים" זי"ע בשותפות עם שכנתה דג גדול. הן סיכמו ביניהן שהשכנה תיכנס לביתה, והן תחלקנה את הדג ביניהן.

שעת הצהרים כבר הגיעה, אך השכנה טרם נכנסה. אשת ה"חפץ חיים" ניגשה תכופות לחלון, כי הגיעה העת לבשל, אך השכנה אחרו פעמיה לבוא. בראותה כי השעה מאוחרת חילקה אשת ה"חפץ חיים" את הדג לבדה, את החצי הגדול שמרה עבור שכנתה ואת הקטן נטלה לעצמה, הכניסה אותו לסיר ומיהרה לבשלו.

ה"חפץ חיים" נטל את ידיו, בירך ובצע על הפת, אכל את ה"כזית" הראשון ואח"כ אמר כדרכו בקודש בעת הסעודה את מזמור כ"ג בתהלים: ה' רועי לא אחסר. בינתיים הגישה אשתו את הדג שכבר התבשל לשולחן, אך ה"חפץ חיים" לא שת לבו לכך והמשיך באכילת הלחם כאילו אין דבר אחר על השלחן.

בנו ר' לייב, חשש אולי לא הרגיש אביו שהניחו לפניו דג, וקירב אליו את הצלחת, אך ה"חפץ חיים" הסיט את הצלחת מלפניו והמשיך באכילת הלחם בלבד.

הבין ר' לייב, כי לא דבר ריק הוא, נכנס למטבח וביקש מאמו שתספר את כל מאורעות הדג הידועים לה. סיפרה לו דברים כהווייתם, שהדג היה גדול מדי, והיא קנתה אותו בשותפות עם שכנה והשכנה עדיין לא הגיעה, ולכן חילקה את הדג ואת החצי הגדול הותירה לשכנה...

עתה הכל ברור ומובן, לחש לעצמו ר' לייב, הלא הלכה פסוקה היא בשולחן ערוך חושן משפט (הל' שותפין סימן קע"ו סעיף י"ח): "אם לא קבעו זמן לשותפות או שקבעו ונשלם ובא אחד לחלוק שלא מדעת חברו, חולק בפני שלשה אפילו הם הדיוטות ובלבד שיהיו נאמנים ויודעים בשומא, ואם חלק בפחות משלשה לא עשה כלום" – ודאי שדג שנעשה בו מעשה כזה אבא אינו יכול לאכול, החלוקה אינה חלוקה, והדג הרי שייך בחלקו עדיין לשכנה. וכי בעל "המשנה ברורה" יכשל בגזל?!...

והוסיף המשגיח רבי יחזקאל ואמר: על המשיח נאמר (ישעיה י"א, ג'): והריחו ביראת ה', קיים חוש ריח רוחני מיוחד שעל פיו ניתן להבחין בעבירות או במצב רוחני. לאנשים שהתעלו מאד במדרגות

הרוחניות קיימת הרגשה מיוחדת להכיר פגמים רוחניים או חשש גזל וכדו'.

****

הרה"ק רבי משה צבי מסאוואראן זי"ע היה תלמידו של הרה"ק הרבי ר' ברוכ'ל ממעז'בוז' זי"ע והיה מפורסם גדול בצדקותו. בזמנו של הרה"ק מסאוואראן היה נמצא דין ודברים ודיני תורה בעניין השגת גבול על ה"ארענדע" [פונדקים ואכסניות] שהיו היהודים חוכרים מהמושל, ולפעמים היו באים אנשים אחרים להשיג גבולם וליתן שכירות יותר להמושל ולהוציא הארענדע מתחת ידי הראשון.

צדיקי אותו הדור הקפידו מאוד על דבר זה לבל ישיגו גבולם, ויש מכתב נורא מהרה"ק רבי מרדכי המגיד מטשערנאביל זי"ע בענין זה, וכן הרה"ק מווילעדניק זי"ע לחם מאוד נגד זה, ועוד הרבה צדיקים נלחמו על הדבר.

מעשה היה בשני חסידים מהרה"ק מסאוואראן, שהאחד השיג גבולו של חבירו בחכירת הארענדע בשכירות יותר, וכאשר קראו הרה"ק לעמוד בדין תורה, הביא האיש פסק דין של בית דין אחר שפסקו לו שבצדק עשה, ושיהא בתמורתו דמי החזקה שיתן להשוכר הראשון.

אמנם הדברים לא נראו יפה בעיני הרה"ק, ואמר שהוא מרגיש בזה שהדין מרומה ואין הצדק בפסק דין זה ומה יוכל לעשות עמו. אמנם – אמר הרבי – בזאת תבחנו, שיעשה לו מבחן כמו ב'סוטה', שאמרה תורה שיעשו מבחן להשקותה מהמים המאררים ואם

חטאה וצבתה בטנה וכו', כן אפשר לעשות בחינה זו לא רק אצל סוטה ולא רק עם מים ולא רק על ידי הכהן, ולכן יתן לו עתה לשתות כוס יין ואז יראו עם מי הצדק.

האיש לקח הכוס בידו, ומיד התחיל לרתת בפחד גדול והודה על האמת שהיה הדין מרומה, מאחר שנתן שוחד להדיין הראשון. ואז יצא הפסק דין מהרה"ק באמת וצדק.

אחר כך אמר הרה"ק, שלא ברוח הקודש השיג כן שהדין מרומה, אלא מאחר שקיבל דרך הלימוד מרבו הרה"ק הרבי ר' ברוך ממעז'בוז' זי"ע, ממילא לא יוכל לסבול דבר שקר וימצא תמיד את הדין לאמיתו. וכך היה מעשה:

פעם אחת היה ישן בבית רבו, וראהו בחצות הלילה שאמר התיקון, ואחר כך לקח הגמרא ללמוד ופתח ואמר "אמר אביי", ושהה מעט ואמר: ריבונו של עולם, הרי עלי נאמר "ולרשע אמר אלוקים מה לך לספר חוקי ותשא בריתי עלי פיך" (תהילים נ', ט"ז), ואין ביכולתי ללמוד, על כל הנני מבטיח לך שזה ה"ברוך" שהייתי אתמול, לא אהיה עוד, ואעשה תשובה, ואז התחיל ללמוד.

וסיים הרה"ק מסאווראן, כאשר הנני הולך בדרך זה של מורי רבי, ללמוד מתוך הרהור תשובה כראוי מקודם ובאופן נעלה, מעולם לא אוכל להטות הדין ולסבול דין מרומה.

****

ידוע הסיפור שמספרים על הגר"א מוילנא זי"ע, שבעירו היה גביר אחד שהשיא את בתו, ולאחר תקופה ברח הבעל והשאיר את אשתו עגונה לשנים רבות.

יום אחד ותהום העיר, הבעל הגיע, כולם שמחו והבעל סיפר בהתנצלות שהיה לו עיכוב ועל כן לא חזר לעירו ולמשפחתו וגם לא שלח מכתבים. למחרת מגיעה האשה לבית אביה ובוכה ואומרת שהיא מרגישה שהוא לא הבעל האמיתי והוא רק מתחזה, ותפול רוחו בקרבו, "מה עושים".

הלכו האב ובתו לבית הגה"ק הגר"א זצ"ל לשאול בעצתו כדת מה לעשות. הגר"א חשב קימעא ואח"כ נענה ואמר, שבליל שבת יסכם הגביר עם אחד שימתין לו בפתח בית הכנסת, וכשיבוא לשם עם חתנו, יעכבו הלה לשוחח עמו לזמן מה, ואז יאמר הגביר לחתנו שיגש למקומו הקבוע בבית הכנסת, ונראה מה קורה.

ואכן כך היה, הגביר מגיע ואחד עיכבו בפתח בית המדרש, והגביר אמר לחתנו שיגש למקומו, אך אז נשתנו צבעי פניו וראו שאינו יודע איה הוא המקום שחמיו יושב, ואז תפסו אותו ונתנו לו מה שמגיע לו עד שהודה שלא הוא הבעל, רק מצא את הבעל באיזהו מקומן וראה שהוא מאוד דומה אליו ובערמה הוציא ממנו את כל הפרטים הנצרכים אודות חותנו וכו' עד שהחליט ללכת לביתו...

מיד הלכו לגר"א וסיפרו לו את זה, אמר הגר"א שזה לא מופת, רק חשבתי אולי יש כאן מקרה בלתי טהור, וחשבתי שלהצד שאכן הוא הוציא את כל הפרטים מהבעל, הלא זה ודאי שבראש טמא לא נכנס מחשבה של קדושה לברר המקום שישב שם בבית המדרש...

ושמעתי פעם דבר נפלא, שזהו מה שנאמר בפסוק גבי יעקב (בראשית מ"ה, כ"ז): וירא את העגלות אשר שלח יוסף וגו' ותחי רוח יעקב אביהם, ומשמע שדווקא על ידי העגלות חי' רוח יעקב.

ולכאורה מה הקשר בין שני הדברים. ברם רש"י כותב על ה"עגלות", ששלח דווקא "עגלות" לסימן שהוא יוסף, שכן נתן בזה רמז ליעקב שהוא עסק כשפירש הימנו בסוגיא דעגלה ערופה.

והנה, יעקב כששמע שיוסף חי במצרים נפל רוחו בקרבו, שמא יוסף שהיה בתוקף גבורתו בבחרותו במקום טמא כזה לא עמד בנסיונות, והוא אינו יוסף בנו הצדיק, ולכן מה בצע שהוא חי, איך הוא נראה ברוחניות, אבל כששמע הסימן ששלח יוסף להודיע שהוא יוסף – שפרש הימנו כשלמד עגלה ערופה, חשב יעקב, אם ראשו חושב מלימוד, מדברים טהורים – מעגלה ערופה, אז זה סימן שהוא טהור, כי בראש טמא לא חושבים מלימוד, וזהו "וירא את **העגלות** אשר שלח יוסף", דהיינו עגלה ערופה, אז דייקא "ותחי רוח יעקב אביהם"...

****

בפסוק נאמר (בראשית כ"ח, י"א): ויפגע במקום וילן שם כי בא השמש ויקח מאבני המקום וישם מראשותיו וישכב במקום ההוא, וברש"י הביא שהיה זה הר המוריה. וכבר דקדקו המפרשים מפני מה לא הזכיר הכתוב שם המקום בפירוש.

וכתב בספר "חכימא ברמיזא" (סקאליע) על פי מה שכתב בספר "צמח דוד" (פ' קדושים), דע"י מעשי עבירה נשאר רושם לרע ח"ו באותו מקום, וזהו שכתוב (ויקרא י"ט, כ"ט): אל תחלל את בתך להזנותה ולא תזנה הארץ ומלאה "הארץ" זימה, ומדה טובה מרובה, ממילא כשעושה מעשה מצוה ודבר טוב נשאר שם רושם קדושה.

לזה כשיעקב אע"ה עבר באותו מקום הרגיש רושם קדושה עצומה, ויפגע "במקום" – מקום חשוב ומעולה, "וישם מראשותיו" – שהתחיל להתבונן מאין קדושה זו נובעת, וזהו שעמד בסוד הדבר כי הוא מקום הר המוריה שעליו נעקד יצחק אביו והתפלל שם במקום שהתפללו אבותיו אברהם ויצחק...

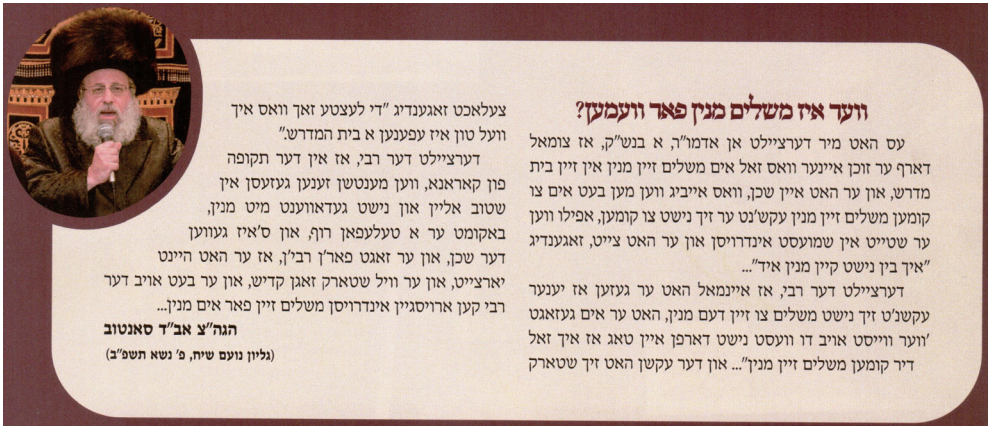

וועד איז משלים מנין פאר וועמען?

עס האט מיר דערציילט אן אדמו"ר, א בנש"ק, אז צומאל דארף ער זוכן איינער וואס זאל אים משלים זיין מנין אין זיין בית מדרש, און ער האט איין שכן, וואס אייבג'ו ווען מען בעט אים צו קומען משלים זיין מנין עקש'נט ער זיך נישט צו קומען, אפילו ווען ער שטייט אין שמועסט אינדרויסן און ער האט צייט, זאגענדיג "איך בין נישט קיין מנין איד"...

דערציילט דער רבי, אז איינמאל האט ער געזען אז יענער עקשנ'ט זיך נישט משלים צו זיין דעם מנין, האט ער אים געזאגט 'וועך ווייסט אויב דו ווועסט נישט דארפן איין טאג אז איך זאל דיר קומען משלים זיין מנין"... און דער עקשן האט זיך שטארק צעלאכט זאגענדיג "די לעצטע זאך וואס איך וועל טון איז עפענען א בית המדרש."

דערציילט דער רבי, אז אין דער תקופה פון קאראנא, וועו מענטשן זענען געזעסן אין שטוב אליין און נישט געדאוועט מיט מנין, באקומט ער א טעלעפאן רוף, און ס'איז געווען דער שכן, און ער זאגט פארן רבי'ן, אז ער האט היינט יארצייט, און ער וויל שטארק זאגן קדיש, און ער בעט אויב דער רבי קען ארויסגיין אינדרויסן משלים זיין פאר אים מנין...

הגה"צ אב"ד סאנטוב

(גליון נועם שיח, פ' נשא תשפ"ב)

****

הסיפור היומי

"ידעתי כבר אז, שהילד הזה, ישראל אברהם, הוא שקרן גדול"

סיפורו של יהודי שגדל בילדותו בביתו של הרבי מסקולען זצ"ל

שח הגה"צ אב"ד סאנטוב שליט"א: אחד מידידיי סיפר לי סיפור נפלא ששמע מזקן אחד שבדידי' הוה עובדא. וכך סיפר הזקן:

לפני הרבה שנים נתגדלתי בבית כ"ק מרן האדמו"ר מסקולען זי"ע בעל "נועם אליעזר", ביחד עם עוד הרבה יתומים שביתו של הרבי היה להם לבית.

יום אחד אירע שילד אחד שבר משהו בבית וגרם להפסד, אך הילד לא רצה להודות על כך, ולכן התחיל להאשים את חברו שהוא עשה את זה, והלה האשים ילד אחר במעשה, ובקיצור, כל אחד מהילדים האשים מישהו אחר והיתה שם מחלוקת גדולה.

לפתע ניגש אל הילדים ילד אחד שקראו לו "ישראל אברהם" - בנו של הרבי בעל "נועם אליעזר", ש"במקרה" גם הוא נתגדל בבית הזה, ואמר לנו בבושת פנים ובקול מלא חרטה, כי הוא מתבייש לומר לנו - אך האמת היא שהוא האשם בכל מה שאירע, והוא בעצמו גרם שלא בכוונה להפסד הגדול הזה.

"ובכן" - אמר הילד - "מבקש אני מכם שלא להאשים אחד את השני על כך, כי אני ולא אחר עשיתי זאת ומתוודה אני על כך"...

והוסיף אותו זקן לומר: "למעשה, ידעתי אז גם ידעתי כי הילד הזה, ישראל אברהם, הוא שקרן גדול... כי לא הוא עשה את זה, וסתם אמר על עצמו שעשה כן כדי להשקיט את המריבה.

"ואם תשאלני מהיכן אני יודע זאת? אגיד לך: משום שאני בעצמי הייתי הילד שעשה את הדבר הזה..."

(נעם שיח)

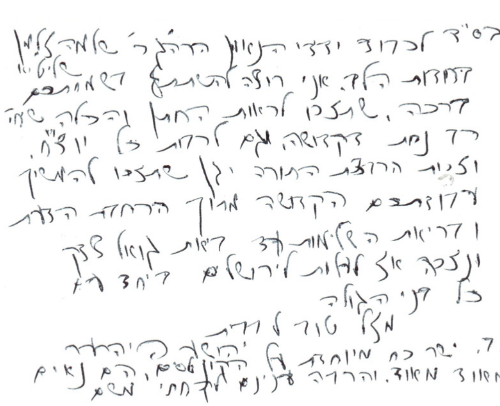
בס"ד לכבוד ידידי הנגיד הרה"ח ר' שלמה זלמן שליט"א
[illegible] אני רוצה להשתתף בשמחתכם
[illegible], שתזכו לראות החתן והכלה שיחיו
רוב נחת דקדושה [illegible] כל יו"ח.
[illegible] התורה [illegible] שתזכו להמשיך
[illegible] הקדושה מתוך הרחבת הדעת
ובריאות השלימות [illegible]
ונזכה [illegible] לירושלים [illegible]
כל בני הקהלה
מזל טוב [illegible]
נ.ד. [illegible]
[illegible]

הגה"צ רבי יהושע פירער שליט"א
אב"ד באבוב טורונטו

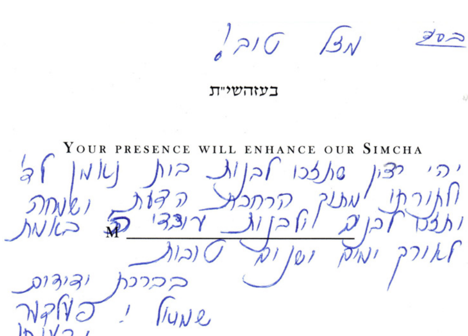
בס"ד
מזל טוב!
בעזהשי"ת
YOUR PRESENCE WILL ENHANCE OUR SIMCHA
יהי רצון שתזכו לבנות בית נאמן [illegible]
[illegible] מתוך הרחבת הדעת ושמחה
ותזכו לבנים ולבנות עוסקים [illegible] באמת
לאורך ימים ושנים טובות
בברכת ידידות
ורעות
שמואל פעלדער
M

הגאון רבי שמואל פעלדער שליט"א
דומ"ץ לייקווד

בעזהשי"ת

קהל זכרון אלעזר סאנטוב

על שם הגה"ק רבי אלעזר לעוו זי"ע בעל "שטן רוקח" אב"ד סאנטוב
ועל שם נינו הנקרא על שמו הרה"ח הנעלה מוה"ר יעקב אלעזר פרידמאן ז"ל

Congregation Zichron Elazar
16 Irene Court Lakewood, NJ 08701
Tel: 732-886-1944

השתדלו והרבו תחינה

לרפואת זקן צדיק דורינו

כ"ק אדמו"ר
מראחמיסטריווקא שליט"א

מרן חי יצחק בן אסתר רבקה שליט"א

צום-פינטל

ער האט ב"ה א טאטע! ער דארף זיך פירן מיט די מנהגים וויאזוי זיין טאטע פירט זיך

כ"ק אדמו"ר מראחמיסטריווקא שליט"א צו א טאטע פון א בר מצוה בחור וואס האט געבעטן אז דער רבי זאל אויסלערנען זיין זוהן דעם רבי'נס מנהגים ביים לייגן תפילין. דער רבי שליט"א האט צוגעלייגט "אויב מיין זוהן וואלט נאכגעמאכט עפעס א רבי'לע, וואלט עס מיר געשטערט".

(נועם שיח פון הגה"צ מסאנטוב שליט"א)

אינטערעסאנטע עפיזאד אפגעשפילט די וואך

כ"ק אדמו"ר מוויזשניץ ירושלים שליט"א, וועלכע האט א שטארקע ידידות מיט הגה"צ אב"ד סאנטוב שליט"א פאר לאנגע יארן, האט חתונה געמאכט אן אייניקל די זעלבע נאכט ווי דער סאנטובער רב האט חתונה געמאכט א זון. דער קומענדיגער נאכט איז פארגעקומען א שבע ברכות פארן רבין'ס אייניקל אין ביהמ"ד טשערנאוויץ אין וויליאמסבורג, און פארן סאנטובער רב איז פארגעקומען א שבע ברכות די זעלבע צייט אין בארא פארק. אין מיטן דער שבע ברכות פון דעם סאנטובער רב, איז דער גאנצע עולם איבעראשט געווארן וועז עס האט אריינשפאצירט כ"ק אדמו"ר מוויזשניץ ירושלים שליט"א, אנגעטאן מיטן שטריימל און ווייסע זאקן. דער רבי, איבערלאזענדיג זיין אייגענע שבע ברכות, איז געקומען פאר עטלעכע מינוט צו באשיינען דער שמחה פון ידידו וריעו דער סאנטובער רב שליט"א

אני לא נוגע בזה...

ברצוני להביע שבח והודי' להקב"ה שהגיעני לזמן הזה לשמחת האויפרוף של בני יקירי החתן ידידי' יהודה נ"י (ש"ק פרשת נשא תשפ"ב בביהמ"ד סאנטוב בלייקווד), והנני מכיר טובה במזמור לתודה לכל אלו שהגיעו להשתתף בשמחה מקרוב ומרחוק, ובמיוחד הסבים החשובים והמחותן החשוב, ויעזור השי"ת שנזכה להכניסו לחופה בשעה טובה ומוצלחת ויזכה לבנות בית נאמן בישראל לה' ולתורתו.

על פי בקשת הציבור, שהגם ששוררת השמחה באהלנו לא נשכח מאתם, כי כבר מחכים כל השבוע שנספר להם איזה סיפור כמנהגינו מידי שבת בשבתו, כדי שיהיה להם צידה לדרך בבואם לביתם לספר לבני ביתם בשולחן השבת, ובפרט שכידוע גודל הענין של סיפורי צדיקים, על כן הנני בזה למלאות חפצם ורצונם, וברצוני לספר בזאת איזה סיפור נפלא שאירע עם חתן דנן נ"ו.

היה זה השתא קודם פסח, כשהחתן הגיע מארץ ישראל לכבוד פסח, וסיכמתי אתו שאני אבוא לקחתו עם רכב משדה התעופה, אך ביקשתי ממנו להתקשר אלי מיד בנחיתת המטוס - בעודנו במטוס - להודיעני על הגעתו לחיים טובים ולשלום, ובאשר שאקוה בע"ה להיות אז בבארא פארק, שזה לא כל כך רחוק משדה התעופה, עשיתי חשבון שמיד כשאקבל את הטלפון ממנו אצא לדרך, ועד שיצא מהמטוס ויקח את החבילות, אספיק להגיע בזמן ואפגש עמו כשיצא משדה התעופה.

ויהי היום, בהגיע העת שהמטוס היה אמור לנחות, והנה אין קול ואין עונה, ברם לא דאגתי, כי הנני מכיר את התנהלותם של חברות התעופה ורגיל בכך שהם למעלה מן הזמן, לפעמים מגיעים קודם הזמן ולפעמים אחר הזמן - נדיר ביותר שמטוס מגיע בעתו ובזמנו, ולכן המתנתי עוד קצת זמן בתקוה שתיכף ומיד אקבל את שיחת הטלפון המיוחלת שבני החתן הגיע בשעטו"מ, אך מחשבות לחוד ומציאות לחוד, לקח זמן רב עד שסוף סוף קיבלתי שיחת טלפון מהחתן, בה הוא מודיע לי שב"ה הוא הגיע כבר בשעטו"מ והוא ממתין לי מחוץ לשדה התעופה עם החבילות...

השתוממתי מאד, ושאלתי אותו "למה התקשרת רק עכשיו, הרי עדיין לא יצאתי מבארא פארק לקחת אותך, והלא סיכמנו שמיד כשאתה מגיע אתה מתקשר אלי, ועכשיו תצטרך לחכות עלי בחוץ עד שאני יגיע". החתן שמע והרגיע אותי שזה לא נורא והוא ימתין עלי עד שאגיע. שאלתי אותו "למה לא התקשרת אלי מיד בעת הנחיתה?" אמר לי החתן "כי הטלפון שלי לא עבד", שאלתי אותו "למה לא ביקשת טלפון ממישהו אחר?", אמר לי בני החתן "הבטתי סביבי וראיתי שכל הטלפונים נראים כסמארטפון, **ואני לא נוגע בסמארטפון!!!**"...

❖❖❖

והנה, אספר עוד סיפור נפלא ששמעתי מידידי עוז הרב נטע פרוש שליט"א נשיא מכון "אפריון לשלמה" בארה"ק, ויד ימיני בעריכת הגליונות הנפלאים של ה"נועם שיח" - שהחתן בעת שלמד בארץ ישראל היה מאוד מקושר אליו ואף היה לעתים קרובות אוכל סעודות שב"ק בביתו, יום אחד התקשר אלי ר' נטע ואמר שהוא רוצה לספר לי סיפור נפלא, וכך סיפר:

שעות אחדות קודם שהחתן התכונן לנסוע לשדה התעופה כדי לחזור לאמעריקא, לקחתי אותו לאחד מגדולי הצדיקים והמקובלים בא"י ה"ה הגה"צ רבי אברהם שוטלאנד שליט"א מזקני וצדיקי קמאי בעיה"ק ירושלים, להתברך לרגל החתונה שתערך בקרוב בשעטו"מ ושיזכה לבנות בית נאמן בישראל.

והנה - אומר ר' נטע - עמדתי בצד ושמעתי מה שהחתן מדבר עמו, ועמדתי נבהל ומשתומם! החתן **כלל** לא הזכיר שהוא עומד לקראת החתונה שלו ושהוא רוצה ברכה לבנות בית נאמן בישראל - הראש שלו לא היה אז בענין זה, דבר אחד הוא ביקש, החתן אומר להצדיק, "היות ואני מתכונן לחזור לביתי בארה"ב, ובשל כך אני צריך לעבור בשדה התעופה ולשבת במטוס, אני מבקש ברכה על שמירת עינים"...